

IN MEMORIAM

PROF. DR. SC. ANTE KALOGJERA

Redoviti profesor u trajnom zvanju u mirovini (Korčula, 30. kolovoza 1931. – Šibenik, 20. svibnja 2020.)

Dana 20. svibnja 2020. u 88. godini, blago se u njegovu stanu u Šibeniku ugasio život prof. dr. sc. Ante Kalogjere, vrsnoga sveučilišnog profesora i znanstvenika, geografa, metodičara, prostornog planera, umirovljenog djelatnika Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru i člana Hrvatskoga geografskog društva u Zadru. Umrovljen istekom mjeseca rujna 2001. godine još je nekoliko godina aktivno surađivao u geografskom radu.

Rođen je 30. kolovoza 1931. u Korčuli na istoimenom otoku, gdje je završio osnovnu i započeo srednju školu, ali je za vrijeme ratne okupacije 1943. i 1944., školovanje bilo prekinuto. Poslije završetka dva razreda srednje škole u Korčuli, koncem 1946. preselio se u Zagreb kod rodbine jer ga, uz još troje djece, otac nije mogao uzdržavati. Završio je gimnaziju 1952. godine i upisao se na Prirodoslovno-matematički fakultet, na studij geografije, gdje je kao izvrstan student bio demonstrator i počeo objavljivati radove u stručnim publikacijama. Odmah je postao i aktivni član Hrvatskoga geografskog društva, pa je 2017. zaokružio šezdesetpet godina članstva u toj strukovnoj udruzi. Godine 1957. diplomirao je u klasi akademika Josipa Roglića na temi *Evolucija reljefa otoka Korčule*, opredijelivši se time za osnovno usmjerenje u fizičkoj geografiji, iako je u kasnijem radu sveobuhvatno proučavao geografsku stvarnost pojedinih dijelova Hrvatske.

Premda mu je bilo ponuđeno mjesto asistenta na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu, zbog obiteljskih razloga preselio se u Split, zaposlivši se u tadašnjem Urbanističkom birou gdje je obavljao poslove geografa analitičara do odlaska na odsluženje vojnog roka. U tom je razdoblju izradio više stručnih radova za potrebe prostorno-planskih dokumenata, davši time doprinos afirmaciji geografske struke u planiranju prostora. Povratkom iz vojske predavao je zemljopis na Učiteljskoj školi u Šibeniku i predmet *Regionalna geografija* na Višoj pedagoškoj školi Split – Centar Šibenik, položio stručni ispit te započeo objavljivati u znanstvenim publikacijama (*Stanovništvo i gospodarstvo otoka Prvića*, Geografski glasnik, 1959.).

Na Pedagoškoj akademiji u Šibeniku djelovao je od 1962. godine, najprije kao predavač, a od 1965. u zvanju profesora više škole. Doktorsku disertaciju pod naslovom *Otok Korčula – regionalna studija* uspješno obranio (pod mentorstvom akademika J. Roglića) na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u veljači 1964. Poslije dvije godine prešao je na Pedagošku akademiju u Splitu na kojoj je predavao kolegije *Fizička geografija*, *Regionalna geografija Svijeta*, *Stanovništvo* i *Metodika nastave geografije* te vodio stručnu geografsku praksu studenata. U to vrijeme surađivao je i na znanstvenom projektu *Procesi geografskog zoniranja u primorju s temama Otok Korčula i Kninsko-drniška zagora* (voditelj: J. Roglić, 1962. – 1966.).

Na natječaju talijanske vlade 1970. dobio je stipendiju za specijalizaciju u Italiji, gdje je boravio godinu dana na više znanstvenih ustanova (*Istituto per urbanistica Roma* i dr.) i upoznao složenu geografsku problematiku te zemlje. Koristeći iskustva geografa-planera, unaprijedio je prostorno-planerska motrišta geografskog izučavanja na primjerima talijanskih regija i gradova.

Više godina surađivao je s hrvatskim urbanističkim ustanovama (Urbanistički zavod Dalmacije Split, Zavod za urbanizam općine Šibenik, Plan Šibenik i dr.). Više godina predavao je predmet *Geografski aspekti revitalizacije građevinskog naslijeđa* kao vanjski suradnik na poslijediplomskom studiju „Zaštita i revitalizacija građevinskog naslijeđa“ na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1972. izabran je u zvanje docenta na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu te je, uz rad na Pedagoškoj akademiji u Splitu, preuzeo i geografske kolegije na Ekonomskom fakultetu u Splitu i ekonomskim studijima u Dubrovniku (premda je to bilo veliko opterećenje, ta predavanja održavao je do 1974. zbog nedostatka odgovarajućeg kadra u zemlji). Studij geografije na PA u Splitu ukinut je 1976., ali je predavanja održavao do 1978. Integracijom PA u Splitu u Filozofski fakultet u Zadru vodio je predmet *Geografija turizma* na studiju turizma u Zadru, kao i predmet *Metodika nastave prirode i društva* na studiju razredne nastave. Bio je uključen i u poslijediplomski studij "Pomorstvo istočne obale Jadrana" na Filozofskom fakultetu u Zadru kao mentor (dva doktoranda), ispitivač i član povjerenstava. Godine 1982. izabran je za direktora RO Filozofski fakultet u Zadru i tu funkciju obnašao je do 1985. Istodobno je surađivao na znanstvenom projektu *Morfološko izučavanje Jadranskog bazena s temom Prostor srednjeg Jadrana Šibenik – Lastovo* (1972. – 1975., voditelj J. Roglić).

U zvanje izvanrednog profesora izabran je na Filozofskom fakultetu u Zadru 1983. godine. Godine 1985. prešao je na novootvoreni Prirodoslovno-matematički fakultet u Splitu, gdje je predavao geografske predmete *Metodiku nastave geografije* i *Osnove geografije*. Godine 1988. na Geografskom odsjeku PMF-a u Zagrebu stekao je zvanje redovitog profesora (prvi izbor). Istodobno je sudjelovao u znanstvenom projektu *Znanstvene osnove dugoročnog društveno-ekonomskog razvoja Dalmacije do 2000. godine s temom Prirodne karakteristike i obilježja Dalmacije* pri Ekonomskom institutu u Splitu. Kasnije je bio voditelj multidisciplinarnog projekta *Split 1880. – 1941.* (1991. – 1996.) i nositelj teme *Demografske karakteristike splitske regije*. Osnivanjem Odsjeka za geografiju na Filozofskom fakultetu u Zadru vratio se 1994. u stalni radni odnos na toj ustanovi gdje je ostao do umirovljenja. Vodio je kolegije *Fizička geografija* (*Geomorfologija, Klimatologija, Hidrogeografija*) i *Osnove kartografije*. Godine 1999., stekao je zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju. Postupno je do umirovljenja prepuštao dio nastave mlađim suradnicima asistentima, ali se angažirao na poslijediplomskom studiju „Povijest jadranskog pomorstva“ na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Zadru (od 2000.; voditelj M. Kozličić), a od 2002. na PDS „Geografske osnove litoralizacije Hrvatske“ na Odsjeku za geografiju/zemljopis Filozofskog fakulteta u Zadru (od 2003. Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru) i vodio predmet *Geomorfološka obilježja Jadrana i primorskog krša Hrvatske*. Od 1996. do 2006. surađivao je na znanstveno-istraživačkom projektu *Geografske osnove razvoja malih hrvatskih otoka* i potom, 2006. – 2014. te na projektu *Geografske osnove razvoja litoralnih regija Hrvatske* (voditelj D. Magaš). Od 1996. do 2013. bio je član uredništva (1999. – 2000. i pomoćnik glavnog urednika) znanstvenog časopisa *Geoadria*. Zahvalnicu za uspješan rad i unaprjeđenje geografske struke 1996. godine, te priznanje *Federik Bartolačić Grisogono* za unaprjeđenje geografije kao znanosti dobio je 2002. od Hrvatskoga geografskog društva Zadar, čiji je član bio od 1995.

U svom dugogodišnjem plodnom nastavničkom i znanstveno-istraživačkom radu prof. dr. sc. A. Kalogjera objavio je preko 70 znanstvenih i stručnih radova, vodio oko 80 diplomskih radova, bio član brojnih organizacijskih i počasnih odbora kongresa i znanstvenih skupova te sudjelovao s referatima na više međunarodnih i domaćih znanstvenih skupova. Od 1994. do 1999. bio je predsjednik Povjerenstva za polaganje stručnog ispita za zvanje nastavnika i

profesora geografije te učitelja za predmet Priroda i društvo, a od 1999. do 2003. član Matičnog odbora za područje prirodnih znanosti – polje geoznanosti. Uz znanstveno-nastavni rad, aktivno se od mladosti bavio filatelijom prikupivši jednu od najbogatijih zbirki poštanskih maraka s prikazima brodova u Hrvatskoj.

Svojim prinosima surađivao je, osim u ustanovama u kojima je bio zaposlen, i u Geografskom institutu Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomskom institutu u Splitu, Urbanističkom zavodu Dalmacije u Splitu, Zavodu za urbanizam općine Šibenik, Leksikografskom zavodu "Miroslav Krleža", Grupi UN-a za projekt Gornji i Južni Jadran, Savjetu za naučni rad SR Hrvatske, Školskoj knjizi Zagreb, HAZU, Mediterranean Action Plan Split itd.

Znanstvene i stručne radove objavljivao je u publikacijama i časopisima: *Hrvatski geografski glasnik* (Zagreb), *Geographica Iugoslavica* (Ljubljana), *Abruzzo* (Roma), *Radovi geografskog instituta Sveučilišta u Zagrebu*, *Radovi Pedagoške akademije Split*, *Geoadria* (Zadar), *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, *Geografski horizont* (Zagreb), *Zemlja i ljudi* (Beograd), te zbornicima: *Zbornik otoka Korčule*, *Pašmanski zbornik*, *Benkovački zbornik*, *Rapski zbornik*, *Rogoznički zbornik* i dr.

Autor je nekoliko srednjoškolskih udžbenika kao i poglavlja u knjigama (*Geografija SR Hrvatske* i dr.). Recenzirao je više znanstvenih i stručnih radova, udžbenika i studija. U hrvatskoj geografskoj praksi u drugoj polovici 20. i u osvit 21. stoljeća ostao je u sjećanju kao marljiv i ustrajan pedagog, vrstan metodičar, strog i pravedan nastavnik i neumoran istraživač i znanstvenik. Svojim prelaskom na novoosnovani Odsjek za geografiju na Filozofskom fakultetu u Zadru, u svojih posljednjih 7 godina aktivnog staža, značajno je pridonio početku rada i afirmaciji tog Odsjeka, njegovu prerastanju u Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru i razvoju geografije u Hrvatskoj. Ostavivši iza sebe mlade suradnike, omogućio je kvalitetno odvijanje nastave Fizičke geografije i Kartografije na zadarskom studiju geografije. Nakon umirovljenja ostao je i dalje vanjski suradnik i na obnovljenom Sveučilištu u Zadru sve do akademske godine 2005./06. kao mentor i nositelj pojedinih kolegija na Odjelu za geografiju i predavač na poslijediplomskim studijima.

Damir Magaš